

Tunda Teda ja tunda ennast (IX): Ära karda, ma olen sinuga

Palveelus võib raskusi ja pimeduse hetki tekitada. Kuid peame olema kindlad, et Jumal on siis meile eriti lähedal.

03.10.2022

Kuus sajandit enne Kristuse sünni vallutas Babülon juudi rahva. Paljud neist viidi vangidena võõrale maale. Vanad lubadused näisid tuhmuvat ja suur oli kiusatus arvata, et kõik oli

olnud pettus. Selles kontekstis ilmuvad prohvetlikud kirjutised Jumala rahva tulevase vabastamise kohta — suure vaimse sügavusega ettekuulutused, milles Ta teeb selgeks oma läheduse meiega igal ajal. „Ära karda,“ kordab Issand ikka ja jälle: *Kui sa lähed läbi vee, siis olen mina sinuga, ja kui sa lähed läbi jõgede, siis ei uputa need sind; kui sa käid tules, siis sa ei põle ja leek ei kõrveta sind* (Js 43:1-2). Ja prohvetlikud sõnad jätkuvad: *Ära karda, sest mina olen sinuga ... Too mu pojad kaugelt ja mu tütreid maailma äärest* (Js 43:5-6).

Pidev refrään

Uues Testamendis on kutse usaldada Jumala abi elukatsumuste keskel veelgi selgemalt kohal. Mõnikord kasutab Ta oma ingleid, nagu püha Eliisabeti abikaasa Sakariase puhul päeval, mil ta sisenes pühamusse viirukit ohverdama. Paar, kes oli

juba kõrges eas, ei olnud saanud lapsi. *Ära karda, Sakarias, sest su anumist on kuulnud* (Lk 1:13), ütleb ingel talle. Jumala sõnumitoojad edastasid sarnase teate nii pühale Joosepile, kui ta arutles Maarja enese juurde võtmise üle (vrd Mt 1:20), ja karjastele, kui nad kartsid, mõistes, et Jumal tahab, et nad oleksid esimesed, kes kummardaksid vastsündinud Last (vrd Lk 2:10).

Kuid prohvetid ja inglid ei ole ainsad *Ära karda* sõnumi kandjad. Kui Jumal ise inimeseks sai, jätkas Ta isiklikult selle refrääni kordamist neile, kes olid tema kõrval. Jeesus soovitas oma järelkäijatel mitte karta neid, kes võivad tappaihu, aga mitte hinge: *Aga teie juuksekarvadki on kõik ära loetud. Ärge siis kartke! Teie olete enam väärt kui palju varblasi* (Mt 10:30-31). Ta ütleb sünagoogi valitsejale, kelle tütar näiliselt just suri: *Ära karda, usu ainult* (Mk 5:36). Ta kasutab sama

refrääni, et taastada rahu oma apostlitele, kui nad öösel järvel tormi kätte sattununa näevad Teda vee peal enda poole kõndimas (vrd Jh 6:19); ja ka rahustada Peetrust, Johannest ja Jaakobust, kui nad on tunnistajaks tema hiilgusele Taboril (vrd Mt 17:7).

Ühel 1931. aasta suvepäeval koges püha Missat pühitsev Josemaría erilist jumalikku sekkumist oma siseellu. Talle näidati eriti selgel moel, et mehed ja naised, kes elavad keset maailma, tõstavad Kristuse Risti kõigi inimtegevuste tippu. „Tavaliselt kardan ma millegi üleloomulikuga silmitsi seistes. Siis tuleb *ne timeas!* – ära karda, see olen mina.“ [1] See hirm võib tekkida mitte ainult siis, kui seisame silmitsi selliste jumaliku armu eriliste tegudega. See võib mitmel viisil esineda ka tavalises kristlikus elus. Näiteks kui Jumal aitab meil näha tema armastuse ja halastuse suurust

või kui me mõistame natuke paremini tema eneseandmise sügavust Ristil ja Armulauas või kui tunneme kutset Teda lähemalt järgida ja oleme rahutud tagajärgede suhtes, mida need armud meie elule võivad avaldada.

Tugevam kui ükski kahtlus

Palve siin maa peal on lahing. [2]
Inimese südame üllaimad soovid, sealhulgas igatsus oma Loojaga vestelda, on patu poolt osaliselt rikutud ja moonutanud. Meie igatsus sõpruse, armastuse, ilu, tõe, õnne ja rahu järele eeldab pingutusi vigadest üle saamiseks ja võitlemiseks vastupanuga, mida me kõik kogeme. Ja me kohtame neid piiranguid ka oma suhtes Jumalaga.

Vagaduseeluga alustamisel hirmutab paljusid inimesi mõte, et nad ei tea, kuidas palvetada, või ajavad neid segadusse tõusud ja mõõnad ning

segadus, mida mistahes pingutus võib alguses endaga kaasa tuua. Samuti hakatakse aimama, et Issandale lähenemine tähendab kohtumist Ristiga ja et me ei peaks imestama, kui tulevad kannatused, üksindus ja tagasilöögid. [3] Aastate möödudes võib tekkida ka hirm, et meie Issand lubab katsumusi ja pimedaid aegu, mis nõuavad rohkem kui me suudame anda. Või muutume närviliseks, kui tunneme, et meie palveelu võib muutuda rutiinseks ja peame leppima keskpärase suhtega Jumalaga.

Need sõnad „ära kard“ , mida kuulsid Sakarias, Joosep, karjased, Peetrus, Johannes, Jaakobus ja paljud teised, on samuti adresseeritud meist igaühele kogu meie elu jooksul. Nad tuletavad meile meelde, et armuelus ei ole otsustav mitte see, mida me teeme, vaid see, mida Jumal meis teeb. „Palve on Kristuse ja meie igaühe ühine töö.“ [4] Palve

peategelaseks ei ole mitte meie, olendid, kes me püüame olla tähelepanelikud Jumala tegevuse suhtes, vaid meie Issand ja tema tegevus meie hinges. Meil on seda lihtne mõista, kui Jumal avab meile uusi horisonte, kui Ta äratab tänutunde või kutsub meid asuma pühaduse tee. Kuid seesama usaldus peaks jätkuma ka siis, kui tekivad raskused, kui tunneme oma väiksust ja pimedus näib meie ümber sulguvat.

„Ära karda, see olen mina.“ Nii nagu Jeesus mõistis nende inimeste raskusi, segadust, hirme ja kahtlusi, kes üritasid Teda maa peal olles järgida, nii jätkab Ta seda ka meie kõigiga. Meie pingutus tema kõrval elada on alati väiksem kui tema enda pingutus hoida meid Tema lähedal. Tema on see, kes on täis otsustavust, et me oleksime õnnelikud ja Ta on piisavalt tugev, et muuta see

tegelikuseks, arvestades isegi meie nõrkustega.

Mõtteviisid, mis aitavad meil palvetada

Meie omalt poolt peame tegema kõik endast oleneva, et õppida palvetama. Kuigi meie võime teistega vestelda näib praegu olevat midagi spontaanset ja loomulikku, õppisime tegelikult rääkima – ja avastasime dialoogi põhinõuded – teiste abiga, aja jooksul aeglaselt. Sama juhtub meie suhtes Jumalaga. „Palvetamine peab hinges juurduma vähehaaval nagu väike seeme, mis sirgub hiljem lopsakaks puuks.“ [5] Nii saame aru, miks jüngrid palusid Jeesust, et ta neid palvetama õpetaks (vrd Lk 12:1).

Palveelu alustamiseks vajalikud põhihoiakud on usk ja usaldus, alandlikkus ja siirus. Kui me palvetame eksliku mõtteviisiga

(näiteks kui me ei taha silmitsi seista sellega, mis meid Jumalast eemale viib või kui me ei ole valmis loobuma oma eneseusaldusest), on oht, et me muudame oma palve steriilseks. On tõsi, et sageli ei ole me nendest valedest hoiakutest teadlikud. Lisaks, kui meil on vale arusaam sellest, mida tõhus palve tähendab, ja ootame tulemusi, mida saame näha või tunda (tänapäeva kultuuris nii levinud mõtteviis), võime arvata, et meie suhe Issandaga on nõrk ja pikapeale ei taha me leida aega palvetamiseks.

Palveks vajalike sügavate hoiakute hulgas on eriti oluline usaldus Jumala vastu. Hoolimata heast tahtest võivad teatud „lüngad” inimese kujunemises viia nii mõnegi selleni, et ta elab väärarusaamaga Jumalast ja iseendast. Mõned võivad pidada Jumalat karmiks kohtunikuks, kes nõuab meilt täiuslikku käitumist; teised võivad

arvata, et me peaksime saama seda, mida palume, pidades silmas meie arusaamist heast; või et meie patud on ületamatuks takistuseks siirale suhtele Jumalaga. Kuigi see võib tunduda ilmselge, peame oma palveelu rajama usu mõnede põhitõdede kindlale alusele. Näiteks, et Jumal on armastav Isa, kes tunneb rõõmu meie pingutustest Tema lähedale jääda; et palve on alati tõhus, sest Ta võtab meie palveid kuulda, isegi kui tema teed pole meie omad; ja et meie patud on tegelikult suurepärane võimalus oma Päästjaga lähedasemaks saada.

Andes Jumalale meie raskused

„Sa ütled, et ei oska palvetada? Astu Jumala palge ette ja niipea kui ütled: „Issand, ma ei oska palvetada!“, võid kindel olla, et sa juba teedki seda.“

[6] Nagu apostlite puhul, õpetab meie Issand meid järk-järgult kasvama

nendes sügavates hoiakutes, seni kuni me ei püüa peitu pugeda sisemonoloogi või anonüümsesse palvesse ning keelduda silmitsi seismast oma tegelike soovide ja muredega. [7]

Ja samuti nagu apostlite puhul, tugevneb ka meie suhe Issandaga keset meie endi ebaõnnestumisi. Ajapuudus, tähelepanu segajad, väsimus või rutiin on palves tavalised raskused, nagu ka inimsuhetes. Mõnikord tuleb paremini jälgida järjestust ja anda prioriteet olulisele kiireloomulise ees. Teinekord on Jumalale pühendatud aja leidmisel vaja pragmaatilisust ja sobitamist nagu emal, kes ei saa ühelgi hetkel oma väikesi lapsi tähelepanuta jätta. Teame, et sageli „on vajalikku tähelepanelikkust raske hoida“. [8] Meie tähelepanu hajutavad mured, pooleliolevad ülesanded, audiovisuaalsed mõjutajad. Kõik

need segajad võivad meie sisemaailmas kergesti segadust tekitada: enesearmastuse haavad, võrdlused, unistused ja fantaasiad, hukkamõistud või igasugused mälestused. Hoolimata teadmisest, et oleme Jumala juuresolekul, võime ka meie kogeda, et „mu probleemid sumisevad mu peas kõige ebasobivamal ajal“. [9]

Loomulikult mõjutab meid ka füüsiline väsimus: „Töö väsitab sinu keha ja sa ei saa palvetada.“ [10] Meil on lohutav meenutada, et ka apostleid valdas Tabori hiilguses (Lk 9:32) ja Ketsemani ahastuses (Lk 22:45) väsimus. Lisaks füüsilisele väsimusele on tänapäeval tavaline teatud sisemine väsimus, mis tuleneb ärevusest ülesannete lõpuleviimise ees, pingest tööl ja sotsiaalsetes suhetes või ebakindlusest tuleviku suhtes. Kõik see võib muuta rahuliku palvetamise keeruliseks.

Meie Issand mõistab neid raskusi väga hästi – palju paremini kui meie. Nii et isegi kui need panevad meid kannatama, sest sooviksime olla oma suhtes Temaga paremad, tihti „pole oluline, kui sa ei suuda – hoolimata pingutustest – keskenduda ega ennast koguda.“ [11] Võime isegi proovida Temaga rääkida nendest muredest või mälestustest, mis meie kujutlusvõimet segavad. Jumalat huvitab kõik, mis on meiega seotud, ükskõik kui tühine või tähtsusetu see ka ei tunduks. Ja sageli aitab see meil suhtuda nendesse isikutesse või muredesse muul viisil, üleloomuliku pilguga, armastusega. Nagu lapsed oma ema süles, saame me Temas puhata, andes talle oma sisemise rahutuse ja otsides varjupaika tema Südames, et leida rahu.

Meie omast suurem pingutus

Kõige tõsisemad raskused võivad sageli tekkida „kiusaja kavalustest,

kes teeb kõik endast oleneva, et pöörata inimene eemale palvest, ühendusest Jumalaga“. [12] Saatan kiusas meie Issandat tema neljakümne kõrbes veedetud päeva lõpus, kui Ta tundis nälga ja nõrkust (Mt 4:3). Saatan kasutab ära meie segajaid ja patte, et tuua meie hinge usaldamatust ja meeleheidet ning pöörata meid armastusest eemale. Kuid nagu evangeelium meile pidevalt näitab, on meie nõrkus tegelikult põhjus Jumalale lähenemiseks. Sest „mida enam arenetakse seesmiselt, seda selgemalt tunnetatakse oma puudusi.“ [13]

Alandlikkuse ettekäändel võib saatan panna meid arvama, et me pole väärt lähedust Jumalaga, et meie eneseandmise soovid on ebasiirad ja meie silmakirjalikkus ja sihikindluse puudumine on muutnud need viljatuks. „Kas arvad, et sul on nii palju patte, et Issand taha sind kuulda teid?“ [14] Teadlikkus oma

vääritusest – see on iseenesest nii väärtuslik – võib põhjustada meile tõelisi, kuid ekslikke kannatusi, mis on kaugel tõelisest kurbusest.

Kindlasti võivad palvetamisel takistuseks olla leigus ja patt, kuid mitte sel põhjusel. Jumal ei lakka meid kunagi armastamast, olgu meie nõrkused nii suured kui tahes. Meie nõrkused ei šokeeri ega üllata Teda ning Ta ei hülga kunagi oma lootust, et me saavutame pühaduse. Isegi kui me meelega alistume rutiinile või leigusele, ei lakka Jumal kunagi meid tagasi ootamast.

Kuid meie hinge vaenlane võib kiusata ka neid, kes on palavalt Jumalasse armunud. „Saatan teab, et nii on raskem langeda, aga kui ta suudab panna inimese oma Issandat solvama, olgugi et väheses, saab ta tema südametunnistusse sisendada tugevat lootusetuse kiusatust.“ [15] Siis võib tulla kibestumine ja pettumus. Et lootust alati elus hoida,

peame olema realistlikud ja tunnistama oma väiksust, mõistes, et pühaduse „ideaal“, mille poole püüdsime – saavutamatu täiuslikkus – oli ekslik. Peame mõistma, et ainus oluline asi on olla Jumalale meelepärane ja et tegelikult on määrav see, mida Ta teeb meis oma võimsa armastuse kaudu, võttes arvesse meie võitlust ja nõrkust.

Kristlik lootus ei ole pelgalt inimlik lootus, mis põhineb meie enda jõul. Lootus on and, mis ületab meid, mida Püha Vaim meisse sisendab ja pidevalt uuendab. Lootusetuse hetkedel „on aeg hüüda: „Tuleta meelde sõna oma sulase kohta, mille peale sa mind oled pannud lootma! See on mulle troostiks mu viletsuses, et su ütlus mind elustab“ (Ps 119:49-50).” [16] Jumal on see, kes on meid kutsunud. Ja Ta on kindlameelsem kui meie, et tuua meid Temaga ühtsusesse ja tal on jõud seda saavutada.

Nagu kõigis püsivates suhetes, juhib Issand meid üha sügavama arusaamiseni sellest, kes Ta on, ja ka iseenda parema mõistmiseni. Peetruse vestlus Jeesusega nende esimesel kohtumisel Jordani lähedal on üsna erinev nende dialoogist Genesareti järve kaldal pärast Kristuse surma ja ülestõusmist. See juhtub ka meiega. Me ei tohiks olla üllatunud, kui Issand juhib meid mööda jumalikke radu, mis pole need, mida me ootasime. Mõnikord varjab Ta end meie eest, kuigi me otsime Teda siira vagadusega. Kuid kui me jätkuvalt Teda usaldame, siis avastame aja jooksul, et see pimedus oli täis valgust. Kristus ise oli meie kõrval ja ütles meile armastavalt *ne timeas*, „ära karda.“ Ta on alati meie kõrval, sepihades meie südant Tema oma järgi.

[1] Önnis Alvaro del Portillo, *Una vida para Dios. Reflexiones en torno a la figurade Josemaría Escriváde Balaguer*, Rialp, Madrid, 1992, lk 163-164.

[2] Vrd *Katoliku kiriku katekismus*, nr 2573.

[3] Vrd Püha Josemaría, *Jumala sõbrad*, nr 301.

[4] Eugene Boylan, *Difficulties in Mental Prayer*.

[5] Püha Josemaría, *Jumala sõbrad*, nr 295.

[6] Püha Josemaría, *Tee*, nr 90.

[7] Vrd Püha Josemaría, *Vagu*, nr 65.

[8] *Katoliku kiriku kateksimus*, nr 2705.

[9] Püha Josemaría, *Vagu*, nr 670.

[10] Püha Josemaría, *Tee*, nr 895.

[11] Püha Josemaría, *Vagu*, nr 449.

[12] *Katoliku kiriku katekismus*, nr 2725.

[13] Püha Josemaría, *Jumala sõbrad*, nr 20.

[14] *Ibid.*, nr 253.

[15] *Ibid.*, nr 303.

[16] *Ibid.*, nr 305.

Jon Borobia

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/et-ee/article/tunda-
teda-ja-tunda-iseennast-ix-ara-karda-
ma-olen-sinuga/](https://dev.opusdei.org/et-ee/article/tunda-teda-ja-tunda-iseennast-ix-ara-kardama-olen-sinuga/) (05.08.2025)